

Oponentský posudek k diplomové práci

Název práce: Teorie a praxe specifických poruch učení

Jméno diplomanta: Simona Beranová - Morávková

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Věra Pokorná

Oponent: PhDr. Zdeňka Michalová, Ph.D.

Na úvod je třeba říci, že geneze jakékoliv osobnosti je spojena se vznikem já a tento vznik já a jeho vývoj k sebepojetí, tzv. egu, jsou základními aspekty konání osobnosti, jejího dalšího utváření, protože osobnost funguje jako otevřený systém, který je ve stálé interakci se svým životním prostředím. V utváření osobnosti se uplatňuje interakce vrozených biologických činitelů a zkušeností, které jedince získává v rámci určitého sociálního a kulturního prostředí, v němž se jeho život odehrává. S přibývajícím věkem pak narůstá vliv osobních zkušeností a zvýrazňuje se tak individualita osobnosti. V jejím globálním vývoji pak vystupují určitá krizová období, která staví jedince před často osudová rozhodnutí určující jeho další vývoj, který je současně utvářením jeho individuality. Možná i na základě těchto úvah přišla autorka práce k námětu pro její zpracování.

Práce v pojetí diplomantky, jejíž téma je velice široké, by měla být motivací k jinému přístupu k dítěti, což předpokládá jiný způsob myšlení všech, kteří s ním pracují. Snaží se zdůraznit, že ve středu zájmu by mělo být dítě, jeho sociální situace, jeho jedinečné postavení ve třídě, v rodině, mezi vrstevníky, jeho vztah k učení, jeho způsoby práce. Zastává praxí mnohokrát podložený názor, že je nutné s dítětem pracovat jako s neopakovatelným jedincem. Cílem praktické části bylo popsat co největší množství příčin specifických poruch učení. Dále se diplomantka pokusila zmapovat vliv školní neúspěšnosti dítěte na jeho profesionální kariéru, vliv školní neúspěšnosti na jeho osobnost a situaci v rodině. Práci dokládá formou kazuistik dětí osmého ročníku Základní školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v Ružinovské ulici. Pracovala s nimi dva roky v různých předmětech i v mimoškolních akcích. Závěr v deseti bodech vyjadřuje, jak by měla vypadat výuka dítěte se speciálními potřebami.

Práce má rozsah 138 stran včetně nevelkého seznamu literatury, čítajícího zhruba 33 publikací. Je rozdělena do části teoretické a experimentální, vzhledem k pojetí této části práce bych vůbec nedoporučila termín experimentální využít.

Autorka vytvořila kapitoly v teoretické části strukturovaně, s vnitřním členěním podle stanoveného klíče, který respektuje jak zvolené téma, tak zpracované oblasti. V přístupu

zpracování musím ocenit autorčinu preciznost při vytváření této práce. Autorka prokazuje dovednost pracovat s literaturou odborného charakteru, chybí však důsledná schopnost také prostudované prameny porovnávat, třídít, analyzovat, ale také kriticky hodnotit a hledat mezi nimi dílčí souvislosti.

Zvolené kapitoly ohraničují zvolené téma, ale přitom umožňují studentce dostatečně prohloubeně pracovat v jednotlivých oblastech.

Praktická část je dle mého názoru méně promyšlena, připravena a vybudována s určitou chaotičností. Postup však ještě odpovídá požadavkům kladeným na praktickou část diplomové práce. Studentka uvedla podstatné údaje v kazuistikách, takže čtenář má fázovaný a přehledný obraz o jednotlivých krocích. Rozbory a ověření údajů ukazují, že se studentka nespokojuje pouze s obecným konstatováním faktu, ale snaží se hledat souvislosti. Na škodu práce je, že nevytvořila k jednotlivým zjištěným položkám souhrnnou diskusi, v níž by se pokusila o další vysvětlení příčin pro danou situaci, což doporučuji udělat u obhajoby. Zde bych dále doporučovala nastínit širší vazbu projednávaného tématu tak, aby bylo zřejmé, čím novým přispěla k obohacení speciálně pedagogické praxe.

Závěr:

Práce v celku ještě odpovídá kritériím kladeným na diplomovou práci. Je psána se zaujetím pro dané téma, autorka své nálezy nikterak nepřeceňuje.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako dobrou.

V Praze, dne 28.12.2005

PhDr. Zdeňka Michalová, Ph.D.